

การศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรปริญญาตรี

สาขานามานุกรณศิลป์ศึกษาในประเทศไทย

A Comparative Study of Bachelor's Degree Curriculum in Thai Dramatic Education Offered of Thailand

คิวนาม เทียงตรง^{1,4} ชัยชนะ แซ่ลือ^{1,4} นิศากร ทองดี^{1,4} ปานวาด ศรพรม^{1,4}
ปาริชาติ แสงหนู^{1,4} พิสิฐกร พูลเกษม^{1,4} สุซานรี เยื่อใย^{1,4} อรวรา ม้าแก้ว^{1,4}
ฐรดา ประเสริฐ^{2,4} และ รณชัย นันทโชติ^{3,4*}

Siwanat Thiangtrong^{1,4}, Chaichana Sealar^{1,4}, Nisakon Thongdee^{1,4},
Panvad Sornphom^{1,4}, Parichat Sangnu^{1,4}, Pisitthakorn Phoonkasem^{1,4},
Suchanaree Yueayai^{1,4}, Onwara Makeaw^{1,4}, Tarada Prasert^{2,4} and
Ronnachai Nanthochot^{3,4*}

¹ สาขานามานุกรณศิลป์ศึกษา วิทยาลัยนามานุกรณศิลป์จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี 22000

² ภาควิชานามานุกรณศิลป์ วิทยาลัยนามานุกรณศิลป์จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี 22000

³ ภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนามานุกรณศิลป์จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี 22000

⁴ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จังหวัดนครปฐม 73170

¹ Division of Drama Education, Chanthaburi College of Dramatic Arts, Chanthaburi 22000

² Department of Thai Dramatic Arts, Chanthaburi collage of Dramatic Art, Chanthaburi 22000

³ Department of General Education Chanthaburi collage of Dramatic Art, Chanthaburi 22000

⁴ Bunditpatanasilpa Institute, Nakhon Pathom, 73170

*Corresponding author: ronnachai1949@gmail.com

Received: October 14, 2022; **Revised:** December 17, 2022; **Accepted:** March 20, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรปริญญาตรี สาขานาฏศิลป์ในครั้งนี้ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 3 ประการ คือ เพื่อการศึกษาหลักสูตร การวิเคราะห์และเปรียบเทียบอัตลักษณ์ของหลักสูตร และการเสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรปริญญาตรี สาขานาฏศิลป์ศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยศึกษาจากเอกสารมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายเลข 2 ตามทฤษฎีการศึกษาเปรียบเทียบของ Bereday (1964) ผลการวิจัยพบว่าอัตลักษณ์ของแต่ละหลักสูตรมีส่วนที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาการเปรียบเทียบหลักสูตร และส่งผลต่อคุณลักษณะอันหลากหลายของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์ศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน คือ การนำเข้าหรือพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษาด้านนาฏศิลป์ให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพิ่มรายวิชาที่สนับสนุนทักษะการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมทักษะทางภาษาและการสื่อสาร เน้นการปูพื้นฐานภาษาที่ 3 หลักสูตรกำหนดหัวข้อรายวิชาสัมพันธ์ทางนาฏศิลป์ ตามการสนใจของนักศึกษา และเพิ่มการทดสอบความรู้ทางภาษาอังกฤษตามมาตรฐานที่สถาบันกำหนด ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรด้านนาฏศิลป์เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรปริญญาตรี ทางด้านนาฏศิลป์ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยต่อไป

คำสำคัญ: การศึกษาเปรียบเทียบ นาฏศิลป์ศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี

Abstract

The comparative study of the Bachelor's degree curriculum in Thai dramatic education has 3 purposes including the study of curriculum, analyzing and comparing the identity of curriculum, and proposing the guidelines for the development of Bachelor's degree curriculum in Thai dramatic education of Thailand. This study is based on Thai Qualifications Framework for higher education (TQF: HEd) No. 2 by Bereday's comparative education theory (1964). The results show that the identity of each curriculum is similar and has different parts corresponding to the study results of curriculum comparison and effect on the variety of characteristic graduate students. The guidelines for development of the Thai dramatic education curriculum are to import or develop educational of dramatic technology to participate on teaching and learning, to add courses that support the life skills in the 21st century, to promote the language and communication skills with an emphasis on laying the foundation for a third language. The curriculum determines the topics of the seminar in dramatic arts according to student interest and adding English proficiency tests according to the standards set by the institute. This research will be useful for the person who is interested in the comparative study of Thai dramatic education to demonstrate the differences and can be used as a guideline for improving and developing the Bachelor's degree curriculum in Thai dramatic studies of the institution of education in Thailand afterward.

Keywords: Comparative Study, Thai Dramatic Education, Bachelor's Degree Curriculum

บทนำ

วิชานาฏศิลป์ เป็นสาระหนึ่งที่ถูกระบุไว้ให้เป็นวิชาพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนา ผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนา สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือ ประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) นอกจากนี้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาของ ประเทศไทยยังแสดงให้เห็นถึงการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้การศึกษา นาฏศิลป์ในระดับอุดมศึกษามีความหลากหลายและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และความต้องการของสังคมมากขึ้น และเป็นส่วนสำคัญในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของ ประเทศชาติไว้ให้คงอยู่ต่อไปผ่านการศึกษาอย่างเป็นระบบ

ในสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเพื่อรองรับ ความต้องการเข้ารับการการศึกษาของผู้คน ท่ามกลางกระแสโลกอันผันผวนที่เรียกว่า VUCA World ซึ่งหมายถึงโลกที่มีความเปลี่ยนแปลง พลิกผันอย่างรวดเร็ว โดยคำว่า VUCA เป็นคำย่อ ของ ความผันผวน (volatility) ความไม่แน่นอน (uncertainty) ความสลับซับซ้อน (complexity) และความคลุมเครือ (ambiguity) ดังนั้นในการรับมือกับกระแสโลกที่ผันผวน หรือ VUCA World นี้ ทุกคนจึงมุ่งเป้าไปที่การศึกษาอันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน ทำให้เกิดความจำเป็นที่ การศึกษาจะต้องทบทวน และปรับเปลี่ยนเพื่อสร้างผู้เรียนให้มีทักษะและสมรรถนะที่สำคัญ สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พลิกผันไม่แน่นอน ซับซ้อนและ คลุมเครือได้ ทั้งยังพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและอนาคต (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2563) การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสาขานาฏศิลป์ โดยเฉพาะด้านหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน ต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อผลิต บัณฑิตดรุวิชาวชิพที่มีคุณภาพตรงตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ โดยกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อส่งเสริมบัณฑิตให้มีทักษะการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นให้ ตอบโจทย์ในการพัฒนานุคลากรท่ามกลางกระแสความผันผวนของโลกในยุค VUCA World

วรพรรณ กิราณท์ (2540) ได้ศึกษาหลักสูตรนาฏศิลป์ระดับอุดมศึกษา พร้อมทั้งวิเคราะห์และเปรียบเทียบองค์ประกอบ ซึ่งมีผลการดำเนินการคือการศึกษาหลักสูตรนาฏศิลป์ระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา ทั้ง 8 สถาบัน จำนวน 12 หลักสูตร พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรทั้งสามด้าน คือ ด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร พอเพียง ด้านโครงสร้างของหลักสูตร และด้านเนื้อหาในหมวดวิชาเฉพาะ พบว่าด้านองค์ประกอบของหลักสูตรและด้านโครงสร้างของหลักสูตร ทุกหลักสูตรสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานระดับปริญญาตรีของทบวงมหาวิทยาลัย ส่วนในด้านเนื้อหาในหมวดวิชาเฉพาะ จำนวนรายวิชามีความแตกต่างกันตามลักษณะของหลักสูตร และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์ระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาในอนาคต แต่ละสถาบันควรกำหนดแนวทางการผลิตบัณฑิตให้เด่นชัด ซึ่งจะประกอบอาชีพได้ควรจัดให้สอดคล้องโดยเฉพาะ ความมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรต้องเป็นไปตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 7 ขั้นตอน ของสังต์ อุทรานันท์ (2532) ซึ่งประกอบไปด้วย การกำหนดข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การคัดเลือกเนื้อหา การกำหนดการวัดและประเมินผล การทดลองใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ โดยการเปรียบเทียบหลักสูตรจะแสดงให้เห็นถึงแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

การศึกษาหลักสูตรซึ่งอาศัยกระบวนการเปรียบเทียบเป็นเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำหลักการวิเคราะห์เนื้อหาของสฤงศ์ จันทนวานิช (2551) มาใช้กำหนดการคัดเลือกเอกสารที่ต้องการวิเคราะห์ แล้วจึงวางเค้าโครงของข้อมูล จัดประเภทข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาตามที่ปรากฏในเอกสาร รวมถึงอาศัยกระบวนการในการวิเคราะห์ตามทฤษฎีการศึกษาเปรียบเทียบของ Bereday (1964) ที่อธิบายกระบวนการไว้ 4 ขั้นตอน คือ

- 1) การบรรยาย (Description) หมายถึง ระบบของการจัดเก็บข้อมูลจากสิ่งที่ต้องการศึกษา
- 2) การตีความ (Interpretation) หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงสังคมศาสตร์และการจำแนกกลุ่มของข้อมูล
- 3) การเทียบเคียง (Juxtaposition) หมายถึง การจัดเรียงกลุ่มข้อมูลด้วยกัน เพื่อนำมาหากรอบแนวคิดในการเปรียบเทียบ และ
- 4) การเปรียบเทียบ (Comparison) หมายถึง การเลือกปัญหาและความเกี่ยวข้องกันของการศึกษา (กัลย์ธีรา สุภณิธิ และ ปริญนันท์ พร้อมสุขกุล, 2561)

จากทฤษฎีดังกล่าว คณะผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยคณะผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างระหว่างวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กับมหาวิทยาลัยในเครือข่ายจาก 4 ภูมิภาค ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช รวมทั้งสิ้น 5 แห่ง โดยดำเนินการศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2 หรือ มคอ.2 จากนั้นจึงคัดเลือกหัวข้อในการศึกษาและนำเสนอข้อมูลตามหลักการดังกล่าว โดยครอบคลุมทั้งหมด 5 หัวข้อ ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) ระบบการจัดการศึกษา 4) ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล และ 5) หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษาเพื่อสำเร็จการศึกษา

การศึกษานี้จะแสดงให้เห็นลักษณะของหลักสูตรของสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาในปัจจุบัน และเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสม ตอบโจทย์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันและสนับสนุนศักยภาพของบัณฑิต จนสามารถผลิตบุคลากรทางด้านนาฏศิลป์ที่มีคุณภาพในระดับชาติและนานาชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ของหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย
3. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา

วิธีการศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การศึกษาจากเอกสารเป็นหลัก และเพิ่มเติมการสัมภาษณ์ในกรณีที่ต้องการข้อมูลสนับสนุนเพื่อประกอบในบทสรุปงานวิจัยเท่านั้น

ผลการศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาในประเทศไทย ซึ่งคณะผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อในที่ต้องการศึกษาจากข้อมูลและแบ่งประเภทข้อมูล (Categories) เพื่อให้สามารถจัดกลุ่มข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหลักสูตร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่าหลักสูตรทั้งหมดเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี นอกจากนี้เป็นหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพเหมือนกันทุกหลักสูตร แต่ละมหาวิทยาลัยมีการกำหนดชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญาไว้ใกล้เคียงกัน โดย 4 แห่งกำหนดชื่อหลักสูตรและปริญญาว่าเป็นหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ส่วนอีก 1 แห่งใช้ชื่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ขณะที่ชื่อสาขาวิชาพบว่าค่อนข้างมีความหลากหลายแต่ยังคงมีความหมายคล้ายคลึงกันและมีความเกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ศึกษา ได้แก่ สาขาวิชานาฏศิลป์ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา และสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรถูกกำหนดไว้ระหว่าง 135–140 หน่วยกิต ภาษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนตลอดหลักสูตรเป็นภาษาไทย การรับนักศึกษาเข้าเรียนพบว่าส่วนใหญ่รับนักศึกษาทั้งไทยและต่างชาติ แต่ระบุเงื่อนไขจะต้องเป็นผู้ที่ใช้ภาษาไทยได้ดี สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบหลักสูตร พบว่ามีสถาบันอุดมศึกษา 3 แห่งมีผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่จบการศึกษาในสาขาอื่น ๆ นอกเหนือจากนาฏศิลป์ และอีก 2 แห่งมีผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่จบการศึกษาในสาขาที่มีความเกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ศึกษาโดยตรงทั้งหมด แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการเทียบเคียงข้อมูลทั่วไปของหลักสูตร

ลำดับ	รายการ	สถาบันอุดมศึกษา					รวม
		วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี	มรภ.บ้านสมเด็จ	มรภ.เชียงใหม่	มรภ.นครราชสีมา	มรภ.นครศรีธรรมราช	
1	ชื่อหลักสูตร						
	1.1 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต		✓	✓	✓	✓	4
	1.2 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต	✓					1
2	ชื่อสาขาวิชา						
	2.1 สาขาวิชานาฏศิลป์			✓		✓	2
	2.2 สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย				✓		1
	2.3 สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา		✓				1
	2.4 สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา	✓					1
3	ชื่อปริญญา						
	3.1 ครุศาสตรบัณฑิต		✓	✓	✓	✓	4
	3.2 ศึกษาศาสตรบัณฑิต	✓					1
4	จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร						
	4.1 ไม่น้อยกว่า 135 หน่วยกิต		✓				1
	4.2 ไม่น้อยกว่า 136 หน่วยกิต			✓		✓	1
	4.3 ไม่น้อยกว่า 139 หน่วยกิต	✓					1
	4.4 ไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต				✓		1

ลำดับ	รายการ	สถาบันอุดมศึกษา					รวม
		วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี	มรภ.บ้านสมเด็จ	มรภ.เชียงใหม่	มรภ.นครราชสีมา	มรภ.นครศรีธรรมราช	
5	รูปแบบหลักสูตร						
	5.1 เป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี	✓	✓	✓	✓	✓	5
6	ประเภทของหลักสูตร						
	6.1 หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพ	✓	✓	✓	✓	✓	5
7	ภาษาที่ใช้						
	7.1 ภาษาไทย	✓	✓	✓	✓	✓	5
8	การรับเข้าศึกษา						
	8.1 รับเฉพาะนักศึกษาไทย			✓			1
	8.2 รับนักศึกษาไทยและต่างชาติที่สามารถใช้ภาษาไทยได้ดี		✓		✓	✓	3
	8.3 รับนักศึกษาทั้งไทยและต่างชาติ	✓					1
9	ผู้รับผิดชอบหลักสูตร						
	9.1 จบการศึกษาจากหลักสูตรที่มีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชานาฏศิลป์โดยตรงทั้งหมด	✓		✓			2
	9.2 จบการศึกษาจากหลักสูตรที่มีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชานาฏศิลป์โดยตรงและสาขาวิชาอื่น ๆ ด้วย		✓		✓	✓	3

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

จากการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของแต่ละหลักสูตรพบว่ามีความคล้ายคลึงกัน คือ ทุกหลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย รวมถึงพัฒนาความรู้สึกยึดมั่นในความเป็นครู มีคุณธรรมจริยธรรม เอาใจใส่สร้างแรงบันดาลใจในพัฒนาการและผลประโยชน์ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความคิดความรู้รอบด้าน รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก การสร้างสัมมาชีพความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของตนเอง รู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา บัณฑิตจำเป็นต้องเป็นผู้มีความสามารถในการจัดการเรียนโดยใช้ศาสตร์การสอกับเทคนิคที่เหมาะสมกับสาระวิชาและผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน โดยสามารถบูรณาการศาสตร์การสอน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ แก้ไขปัญหา พัฒนานตนเอง ผู้เรียนและสังคมให้เป็นพลเมืองที่มีจิตสำนึกสากล คอยติดตามความก้าวหน้าทางนาฏศิลป์ และมุ่งมั่นในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองอยู่เสมอ

3. ระบบการจัดการศึกษา

จากการวิเคราะห์ระบบการจัดการศึกษา พบว่าสถาบันอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 5 แห่ง เป็นหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ในปีพุทธศักราช 2562 โดยใช้การจัดการศึกษาระบบทวิภาค ซึ่งระยะเวลาในการจัดการศึกษาต่อภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ ในขณะที่ส่วนของการจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนจะมีระยะเวลาแตกต่างกันออกไป โดยมีสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 2 แห่งกำหนดให้มีการจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนระยะเวลา 8 สัปดาห์ และมีสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 2 แห่งกำหนดให้มีการจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนระยะเวลา 9 สัปดาห์ นอกจากนี้ยังมีสถาบันอุดมศึกษา 1 แห่งที่ไม่มีการจัดการศึกษาในภาคฤดูร้อน

4. ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

จากการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผล พบว่าหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งแบ่งหมวดหมู่ย่อยออกเป็น 6 ด้านเหมือนกัน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งด้านวิิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ โดยผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านถูกระบุไปในทิศทางเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาพึงมีในศตวรรษที่ 21 ไม่ว่าจะเป็นการมีความรัก ศรัทธา และภาคภูมิใจในวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณและอุดมการณ์

ความเป็นครู ทั้งยังรอบรู้ในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหาสาระด้านวิชาชีพของครู รอบรู้ในหลักการแนวคิดทฤษฎีที่สอน จนสามารถวิเคราะห์ความรู้ควบคู่ไปกับเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้งและนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาได้ สามารถคิด ค้นหา วิเคราะห์ข้อเท็จจริง และประเมินข้อมูล สื่อ และสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายอย่างรู้เท่าทัน ควบคู่ไปกับการเข้าใจ ใส่ใจอารมณ์ความรู้สึกผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และทางสังคม ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี โดยจะต้องมีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สามารถสื่อสารกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกใช้ปรัชญาตามความเชื่อและหลักทางจิตวิทยาในการสร้างหลักสูตรรายวิชาและการจัดการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอนในด้านต่าง ๆ ของแต่ละหลักสูตร พบว่ามีความแตกต่างและหลากหลายไปตามความเหมาะสมของแต่ละด้าน กระบวนการสอนเป็นกระบวนการสอนที่มุ่งเน้นให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในด้านนั้น ๆ กลยุทธ์การสอนที่นิยมใช้ในหลักสูตร คือ การสอนโดยเน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การสอนโดยการเชื่อมโยงจากทฤษฎี และการสาธิตไปสู่การฝึกปฏิบัติ การสอนโดยใช้กรณีศึกษาและอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ให้ผู้เรียนสืบเสาะ ค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การวิเคราะห์ปัญหาจากการใช้ประสบการณ์การเรียนรู้ในภาคปฏิบัติที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เพื่อแสดงถึงภาวะการเป็นผู้นำและผู้ตาม ส่งเสริมให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูล โดยเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหลากหลายรูปแบบ รวมไปถึงการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนผ่านประสบการณ์ตรง

การวิเคราะห์การประเมินผลของแต่ละหลักสูตร ใช้วิธีวัดและประเมินผลที่เป็นแบบแผนอย่างการประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการปฏิบัติงานของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ และการประเมินจากการนำเสนอใบงาน รายงาน ผลงาน หรือผลผลิตของผู้เรียนแล้วพบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการประเมินผลตามสภาพจริง โดยเพื่อน อาจารย์ และตนเอง การประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมในชั้นเรียนในบทบาทของผู้นำและผู้ตาม และวิธีวัดและประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมความเป็นครูรายปีตลอดหลักสูตรด้วย

5. หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษาเพื่อสำเร็จการศึกษา

จากการวิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษาของหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 แห่ง ระบุเงื่อนไขไว้ว่านักศึกษาจะต้องผ่านการเรียนและสอบได้ครบทุกรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยต้องได้ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมครบทุกรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.00 โดยมีมหาวิทยาลัย 1 แห่ง ที่กำหนดให้นักศึกษาได้ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาชีพบังคับตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.00 และอีก 1 แห่งกำหนดให้นักศึกษาผ่านการสอบประมวลความรู้ในหมวดวิชาเฉพาะของหลักสูตร ขณะที่มีสถาบันอุดมศึกษา 1 แห่ง ระบุว่า นักศึกษาจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมครบถ้วนตามที่สถาบันกำหนด และพบว่ามีการกำหนดให้บัณฑิตผ่านการทดสอบความรู้ทางภาษาอังกฤษตามมาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดรวมทั้งหมด 2 แห่ง

จากการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่าในการดำเนินการศึกษาทั้ง 5 หัวข้อ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ระบบการจัดการศึกษา ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผล และหลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษาเพื่อสำเร็จการศึกษารายละเอียดส่วนใหญ่มีความใกล้เคียงกัน เนื่องจากแต่ละมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ โดยมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตครูด้านนาฏศิลป์ที่มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม รวมถึงมีทักษะการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งตอบโจทย์ในการพัฒนาบุคลากรท่ามกลางกระแสความผันผวนของโลกในยุค VUCA World

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผล

ข้อมูลจากการศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่าสามารถแบ่งหัวข้อในการสรุปผลออกเป็น 5 หัวข้อ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหลักสูตร

หลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ทุกหลักสูตรเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี ที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. 2562 เพื่อรองรับประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) โดยการกำหนดชื่อปริญญาของแต่ละหลักสูตรระบุให้วิชานาฏศิลป์ศึกษาเป็นชื่อสาขาวิชาตามชื่อปริญญา แม้จะใช้ชื่อแตกต่างกันไปตามแต่ละหลักสูตร แต่ยังคงมีความหมายเกี่ยวข้องกับสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรที่เริ่มต้นจากการกำหนดสาระสำคัญคือชื่อปริญญา ที่จะนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ และองค์ประกอบของหลักสูตรในลำดับต่อไป (Walker, 1990) โดยชื่อหลักสูตรส่วนใหญ่กำหนดให้ใช้ชื่อหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตมากกว่าหลักสูตรศึกษาศาสตร์บัณฑิต ขณะที่จำนวนหน่วยกิตในแต่ละหลักสูตรถูกระบุไว้ให้อยู่ระหว่าง 135-140 หน่วยกิต ซึ่งมีความใกล้เคียงกัน เงื่อนไขในการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่พบโดยมากคือรับทั้งนักศึกษาชาวไทยและชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาไทยได้ดี สอดคล้องกับตัวหลักสูตรที่ใช้ภาษาไทยในการจัดการเรียนการสอน ข้อมูลผู้รับผิดชอบหลักสูตร ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจบการศึกษาจากหลักสูตรที่มีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชานาฏศิลป์โดยตรงทั้งหมดจะสนับสนุนความสำคัญของหลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา แต่ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจบการศึกษาจากหลักสูตรที่มีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชานาฏศิลป์โดยตรงร่วมกับสาขาวิชาอื่น ๆ จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนั้นมีความเชี่ยวชาญในด้านอื่น ๆ ที่กว้างขวางมากขึ้นด้วย

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

การกำหนดวัตถุประสงค์หลักสูตรปริญญาตรีในประเทศไทยจะต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี โดยหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพ มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นความรู้ สมรรถนะและทักษะด้านวิชาชีพตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ หรือมีสมรรถนะและทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขานั้น ๆ (ราชกิจจานุเบกษา, 2558) ซึ่งจะสอดคล้องกับผลการศึกษาคือหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ที่กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ใกล้เคียงกัน โดยมุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ และเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ มีความรู้ความสามารถในทักษะการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรม

การสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านนาฏศิลป์ของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

3. ระบบการจัดการศึกษา

หลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่ได้นำมาศึกษาในงานวิจัยฉบับนี้ เป็นหลักสูตรที่เป็นระบบทวิภาคทั้งสิ้น กล่าวคือ 1 ปี การศึกษาจะแบ่งระยะเวลาการศึกษาออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาในการจัดการศึกษาต่อภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ แต่ในส่วนของการจัดการศึกษามหาภาคฤดูร้อนพบว่าแต่ละมหาวิทยาลัยมีกำหนดการแตกต่างกันออกไป

4. ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

การกำหนดผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลของหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาในประเทศไทย ถูกแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี และด้านวิิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเนื้อหาในหลักสูตรทั้งหมดสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562 ทำให้ทั้งผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อมุ่งเน้นให้กระบวนการผลิตบัณฑิตเป็นไปตามมาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการ

5. หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษาเพื่อสำเร็จการศึกษา

การจัดทำหลักสูตรวิชานาฏศิลป์ศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ต้องมุ่งให้เกิดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต โดยมีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและองค์ประกอบอื่น ๆ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562 (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) ด้วยเหตุนี้การประเมินผลนักศึกษาเพื่อสำเร็จการศึกษา จึงต้องมีการกำหนดให้นักศึกษาผ่านการเรียนและสอบได้ครบทุกรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยต้องได้คะแนนเฉลี่ยสะสมครบทุกรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.00 ทั้งยังต้องเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมความเป็นครู และเป็นผู้มี

ความประพุดดีดี มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับของสถาบัน นอกจากนี้ยังพบว่าบางสถาบันกำหนดให้นักศึกษาสอบผ่านมาตรฐานความรู้ทางภาษาอังกฤษตามมาตรฐานของมหาวิทยาลัย ซึ่งนับว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

อธิปราชผล

1. อัตลักษณ์ของหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

หลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีความคล้ายคลึงกันในส่วนของข้อมูลทั่วไปของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ระบบการจัดการศึกษา ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล และหลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษาเพื่อสำเร็จการศึกษา เพื่อให้กระบวนการในการจัดการเรียนการสอนผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาตรฐานไว้ แต่ในส่วนของรายละเอียดอื่น ๆ อาจมีความแตกต่างกัน เช่น การกำหนดปรัชญาของหลักสูตร ความสำคัญของหลักสูตร การศึกษาเปรียบเทียบกับหลักสูตรส่งผลให้พบความเกี่ยวข้องกันของข้อมูลในด้านใหม่ และความแตกต่างในรายละเอียดส่วนนี้เป็นข้อมูลที่สะท้อนอัตลักษณ์ของแต่ละหลักสูตร โดยความแตกต่างดังกล่าวมีผลต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่จบการศึกษาจากหลักสูตรนั้น ๆ ซึ่งสามารถสรุปอัตลักษณ์ของหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยได้ดังนี้

1.1 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ตั้งอยู่ในภาคตะวันออก มีอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ เชื้อ ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชุมชน ชาติพันธุ์ วรรณกรรม บทร้อง การบรรเลงดนตรี การแสดงและการละเล่น พื้นบ้านภาคตะวันออกที่น่าสนใจ ซึ่งสามารถเรียนรู้และนำไปใช้พัฒนาศักยภาพของผู้ศึกษา ควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานตามลักษณะวิชาชีพเพื่อความเชี่ยวชาญในศาสตร์และศิลป์ สร้างสรรค์ความพร้อมในองค์ความรู้ ประสบการณ์และบุคลิกภาพของความเป็นครูโดยผ่านกระบวนการการเรียนรู้ ฝึกฝนอบรมจนสามารถปฏิบัติการสอนและพัฒนาผู้เรียนได้เป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต และอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้มั่นคงยั่งยืน

1.2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

กำหนดปรัชญาของหลักสูตรไว้ว่า ครุศึกษาศาสตร์ต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์การสอน พัฒนานาฏศิลป์ท้องถิ่นผ่านนวัตกรรม สื่อสารสนเทศทางการศึกษา ส่งเสริมการวิจัยและจิตสาธารณะ ดำรงความเป็นไทยสู่สากล สาขาวิชาจึงได้พัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาขึ้น โดยมุ่งผลิตครุศึกษาศาสตร์ที่มีความรู้ความสามารถด้านการสอนนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้านและท้องถิ่น และนาฏศิลป์สร้างสรรค์เพื่อการศึกษา พร้อมสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกดีต่อสังคม สอดคล้องกับสภาพสังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและสร้างทักษะการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้เกณฑการประเมินนักศึกษาเพื่อสำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยายังกำหนดไว้ว่า ผู้เรียนจะต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางภาษาอังกฤษตามมาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทำให้มั่นใจได้ว่าบัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในทักษะทางภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

1.3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปรัชญาของหลักสูตรระบุว่า

รักและศรัทธาในความเป็นครุศึกษาศาสตร์ในบทบาทของครูผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ และสามารถพัฒนาเป็นอาชีพได้ หลักสูตรจึงมุ่งเน้นในการสร้างบัณฑิตผู้เป็นครุศึกษาศาสตร์เป็นครูที่มีทักษะการพ่อนรำ มีคุณธรรมและความรู้ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ด้านนาฏศิลป์กับศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางไปสู่การพัฒนาศักยภาพในด้านนาฏศิลป์ ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่นและสามารถปรับตัวแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ด้วยสติปัญญา

1.4 คณะครุศาสตร์ ร่วมกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏนครราชสีมา ปรัชญาของหลักสูตรระบุว่า ผลิตครุศึกษาศาสตร์ไทยที่มีคุณภาพสูง มีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ น้อมนำศาสตร์พระราชาไปปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน เก่งวิชาการ เก่งภาษา เก่งสอน มีจิตวิญญาณความเป็นครู รู้ท้องถิ่น สามารถบูรณาการความรู้ทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ไทย เจตคติคุณธรรม และจริยธรรมแห่งวิชาชีพไปสู่เยาวชน อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถเผชิญปัญหาหรือวิกฤติได้ด้วยสติปัญญา หลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาจึงเป็นสาขาวิชาที่รักษารากเหง้าของชาติ ศิลปะและวัฒนธรรม อันเป็นศิลปะวิทยาการที่มุ่งพัฒนาความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญาและสังคม พัฒนาครูให้มีภูมิความรู้ทั้งศาสตร์และศิลป์

สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย หรือสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสาขาวิชานาฏศิลป์ โดยเชื่อมโยงกับวิชาการ การสร้างความเป็นครูในวิชาเอก พลวัตการสอน การจัดการความรู้ การจัดการเรียนรู้สู่การสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมไปสู่ศาสตร์การสอน โดยเชื่อมโยงบูรณาการกับศาสตร์ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

1.5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กำหนดปรัชญาของหลักสูตรไว้ว่า ผลลัพธ์มีความรู้ความสามารถ ชำนาญการสอนนาฏศิลป์ราชสำนักและสามารถนำไปสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่เหมาะสมกับชุมชนและท้องถิ่นอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการการศึกษาของเยาวชนในท้องถิ่นที่มีศักยภาพทางการแสดง นอกจากนี้สถานศึกษาในสังกัดมีแนวโน้มขาดแคลนครูสอนนาฏศิลป์เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เมื่อสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตครุศาสตร์ สาขาวิชานาฏศิลป์ จะสามารถสอนได้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า หรือสามารถทำงานเป็นบุคลากรทางการศึกษาประจำการสำหรับหน่วยงานที่จัดการศึกษาในระบบ หน่วยงานการศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้เกณฑ์การประเมินนักศึกษาเพื่อสำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชยังกำหนดไว้ว่าผู้เรียนจะต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางภาษาอังกฤษตามมาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดด้วยเช่นกัน จึงทำให้มั่นใจได้ว่าบัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในทักษะทางภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

2. แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา

จากการศึกษาหลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาตามรายละเอียดที่ระบุไว้ข้างต้นแสดงให้เห็นถึงลักษณะและโครงสร้างของหลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาในประเทศไทยที่สามารถนำมาใช้เป็นตัวอย่างของหลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาในระดับปริญญาตรีสำหรับการศึกษาวิเคราะห์และเป็นข้อมูลประกอบสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสาขานาฏศิลป์ศึกษาของประเทศไทยต่อไปได้ โดยคณะผู้ศึกษาสามารถนำเสนอแนวทางเพื่อการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขานาฏศิลป์ศึกษาได้ดังต่อไปนี้

2.1 นำเข้าหรือพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษาและทางนาฏศิลป์ มามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ออกแบบ พัฒนา ดำเนินการ และประเมินผลของสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้ เพื่อนำไปพัฒนาเป็นระบบของการสอนและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 เพิ่มรายวิชาที่สนับสนุนทักษะในการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน มีความพร้อมของผู้เรียนเข้าสู่โลกของการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน

2.3 ส่งเสริมทักษะทางภาษาและการสื่อสารโดยมุ่งเน้นเรื่องการปูพื้นฐานเรื่องภาษาที่ 3 เพื่อความได้เปรียบในการประกอบอาชีพ เพราะภาษาเปรียบเสมือนสื่อกลางที่เชื่อมโยงให้คนต่างเชื้อชาติเข้าถึงศิลปะวัฒนธรรม และนำไปสู่องค์ความรู้ทางการศึกษาและชีวิตประจำวันที่กว้างขวางขึ้น

2.4 การจัดให้มีรายวิชาสัมมนาทางนาฏศิลป์โดยนักศึกษา ในหัวข้อที่นักศึกษาสนใจ เพื่อศึกษารูปแบบ ขั้นตอน กระบวนการการจัดสัมมนาและจัดกิจกรรมสัมมนาวิชาการ ทางด้านนาฏศิลป์และสร้างกระบวนการค้นหาคำถามความรู้ด้านนาฏศิลป์ในหัวข้อที่มีความหลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน

2.5 เพิ่มการทดสอบความรู้ทางภาษาอังกฤษตามมาตรฐานที่สถาบันกำหนด เพื่อประเมินผลนักศึกษาก่อนจบการศึกษาจากหลักสูตรให้มีความมั่นใจได้ว่าบัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านการสื่อสารด้วยทักษะทางภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสารท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ควรคัดเลือกหลักสูตรจากมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่างให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อนำเสนอข้อมูลที่มีความหลากหลายทางบริบทของการศึกษาภายในประเทศ

2. ควรศึกษาคุณสมบัติของครูสอนนาฏศิลป์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ต่าง ๆ โดยการศึกษาเปรียบเทียบ สืบหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ หรือใช้แบบสอบถามในการวิเคราะห์คุณสมบัติ เพื่อให้ทราบถึงสภาพความเป็นจริงของการจัดการศึกษานาฏศิลป์ไทยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะแสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติของครูผู้สอนว่ามีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์ศึกษาในประเทศไทยต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยผลการสนับสนุนการวิจัยจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ จันทบุรีในการดำเนินการทำวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กัลย์ธีรา สุภานิธิ และ ปรีญานันท์ พร้อมสุขกุล. (2561). การศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตร ปริญญาโท สาขาวิชาดนตรีศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย.
- วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(4), 22.**
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558. (2558, 13 พฤศจิกายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 295 ง. หน้าที่ 4.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์ และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562. (6 มีนาคม 2562).
- ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 56 ง. หน้าที่ 12.
- วรพรรณ กิรานนท์. (2540). **การวิเคราะห์หลักสูตรนาฏศิลป์ศึกษา ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา**. (บัณฑิตวิทยาลัย ครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2563). **สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพหุลักษณ์ (VUCA World)**.
- วารสารครูสภาวิทยากร, 1(1), 9.**
- สัจด์ อุทรานนท์. (2532). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สุภางศ์ จันทวานิช. (2551). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bereday, G. Z. F. (1964). **Comparative method in education**. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Walker, D. F. (1990). **Fundamentals of curriculum**. San Diego: CA. Harcourt Brace Jovanovich.